

СТАН ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

THE STATE OF THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE DURING THE PANDEMIC COVID-19 AND THE REALITIES OF TODAY

В статті здійснено аналіз впливу COVID-19 на фінансовий сектор України станом на 2021 рік. Пандемія стала справжнім випробуванням як для фінансового ринку України, так і для всього економічного стану нашої держави. Нами був зроблений аналіз впливу пандемії основні макроекономічні показники фінансового ринку. Ми визначили, що за період з січня по травень минулого року ВВП України скоротилося на п'ять пунктів, що негативно позначилося на макроекономічних показниках та загальному добробуті нашого населення. Наступним було проаналізовано макроекономічні показники, що характеризують стан фінансового ринку України, які зазнали найбільшого впливу COVID-19. Ми з'ясували, що різкого скорочення зазнала заробітна плата, яка за кілька місяців зменшилася на 10%. Наступним був розглянутий індекс інфляції, який за період карантину в березні підвищився, проте з вже з квітня 2020 зменшувався, що пояснюється закінченням жорстких карантинних обмежень. Також було досліджено вплив COVID-19 на курс гривні в порівнянні до долара, курс якої в квітні 2020 року почав падати, проте вже з червня знову зріс. Підприємства у зв'язку з карантинними обмеженнями були змушені випускати акції та облигації, щоб залишитися на плаву.

Ключові слова: COVID-19, ВВП, фінансовий ринок, інфляція, інтервенції, валютний курс, заробітна плата

В статті зроблено аналіз впливу COVID-19 на фінансовий сектор України по станом на 2021. Пандемія стала справжнім випробуванням як для фінансового ринку України, так і для всього економічного стану нашої держави. Нами був зроблений аналіз впливу пандемії основні макроекономічні показники фінансового ринку. Ми визначили, що за період з січня по травень минулого року ВВП України скоротилося на п'ять пунктів, що негативно сказалося на макроекономічних показниках та загальному добробуті нашого населення. Наступним було проаналізовано макроекономічні показники, що характеризують стан фінансового ринку України, які зазнали найбільшого впливу COVID-19. Ми з'ясували, що різкого скорочення зазнала заробітна плата, яка за кілька місяців зменшилася на 10%. Наступним був розглянутий індекс інфляції, який за період карантину в березні підвищився, проте з вже з квітня 2020 зменшувався, що пояснюється закінченням жорстких карантинних обмежень. Також було досліджено вплив COVID-19 на курс гривні в порівнянні до долара, курс якої в квітні 2020 року почав падати, проте вже з червня знову зріс. Підприємства у зв'язку з карантинними обмеженнями були змушені випускати акції та облигації, щоб залишитися на плаву.

Ключевые слова: COVID-19, ВВП, финансовый рынок, инфляция, интервенции, валютный курс, заработная плата

УДК [336:330.101.541]:[616.98:578.834]-043.2
DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastuct54-38>

Татарин Н.Б.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансового
менеджменту
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Кольба Р. М.

студент
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Tataryn Nataliia

Ivan Franko National University of Lviv
Kolba Renata
Ivan Franko National University of Lviv

In the article, it is feasible to analyze the impact of the coronavirus on the financial sector of Ukraine as of 2021. The pandemic has become a real test both for the financial market of Ukraine and for the entire economic situation of our country. In particular, the first part analyzed the impact of the pandemic on the main macroeconomic indicators of the market. We determined that during the period from sowing to May last year, Ukraine's GDP decreased by five points, which negatively affected macroeconomic indicators and the general well-being of our population. The next one analyzed the macroeconomic indicators characterizing the state of the Ukrainian market, experienced the greatest float of COVID-19. We have determined that wages have undergone a sharp cut, which has decreased by 10% over several months. The next was the analysis of the inflation index, which increased during the quarantine period in March, but since April 2020 it has begun to fall, due to the end of strict quarantine restrictions. The impact of the coronavirus on the exchange rate was also studied, which in April 2020 the dollar exchange rate began to fall, but since June we have seen its rapid growth. Next, we analyzed the NBU's foreign exchange interventions, it can be seen that in July 2020 the NBU began selling foreign currency to support the national hryvnia exchange rate. In general, during the quarantine period, the NBU sold \$ 1,160,000,000 in order to support the hryvnia. Enterprises in connection with punishing them with restrictions were forced to issue stocks and bonds in order to stay afloat. As a result, we can safely say that the coronavirus epidemic had a negative impact on the financial market of Ukraine and left a "black spot" on the economy of our state. It can be concluded that the situation with the pandemic does not bode well not only for the Ukrainian market, but also for the economy as a whole, and if this virus continues to develop, the hryvnia exchange rate may collapse. To date, the consequences of the infection have caused a serious disruption in the Ukrainian economy. In this situation, one can only hope that Ukrainian exports will grow in positive dynamics, which will allow our state to receive stable financial flows in foreign currency and in accordance with strengthening its own rate.

Key words: COVID-19, GDP, financial market, inflation, interventions, exchange rate, wages

Постановка проблеми. Вся світова спільнота з середини грудня 2019 вперше заговорила про COVID-19. У січні 2020 року було оголошено надзвичайну ситуацію у сфері охорони здоров'я, що мало міжнародне значення [1], а в березні 2020 року – пандемією. Пандемія, викликана цим вірусом, привела до загибелі тисячі людей в цілому світі, створила значні обмеження на соціально-культурне життя населення і радикально змінила тенденції світової економіки. Наслідки пандемії

торкнулися і фінансових ринків, які виявилися одними із найчутливіших до Коронавірусної кризи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Питання впливу COVID-19 на фінансові ринки були висвітлені багатьма вітчизняними та зарубіжними дослідниками як: Редько А.В., Гаркавенко В.А., Скобликова Дарья, Кисляк Руслан, Тобиас Адриан і Фабио Наталуччі.

Постановка завдання. Метою дослідження є розібрати вплив COVID-19 на сучасний

фінансовий ринок в Україні. В загальних рисах окреслити вплив карантинних обмежень на фінансовий ринок. Визначити та проаналізувати фінансові показники у даній статті.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Через пандемію COVID-19 і введених карантинних заходів, за даними Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства, падіння ВВП України в першій половині 2020 року склало 6,5% [2]. За прогнозом Національного банку України (НБУ) падіння ВВП в 2020 році може скласти не менше 6% [3]. У той же час, за оцінкою МВФ, до кінця 2020 року, економіка України скоротиться на 8,2% [4] (див. рис. 1).

Карантин практично зупинив кілька галузей – ритейл, готельний і ресторанний бізнес, авіаперельоти. Зменшилася сума доходів бюджету (див. рис. 2).

Через введення карантину українські компанії заморозили інвестиції і виробничі ланцюжки. Швидко відновлюються галузі, в яких споживчий попит знижувався, в першу чергу роздрібна

торгівля та послуги. Гірше йде справа з промисловістю і інвестиційним попитом.

Відновлення промисловості відбувається набагато повільніше, ніж торгівлі, тому що для одних підприємств карантин виявився більш болючим (нафтова сфера), ніж для інших (продукти харчування). Більшість секторів зазнали найсильніший спад в квітні і лише трохи відновилися в травні.

Найсильніше постраждав транспорт і, незважаючи на ослаблення карантину, досі несе збитки. Машинобудування – другий «антилідер» – у травні показало лише трохи вищі результати, ніж в квітні, як і паливна і металургійна галузі. Споживання енергії в харчовій промисловості в травні знизилося сильніше, ніж в квітні. Навпаки, хімічна і нафтохімічна промисловість, на тлі падіння цін на основну сировину – нафту і газ, в квітні і травні збільшила обсяги споживання електроенергії.

Падіння промислового виробництва сповільнилося до 12,2%, яке було викликаного поступовим ослабленням карантину, збільшенням бюджетних

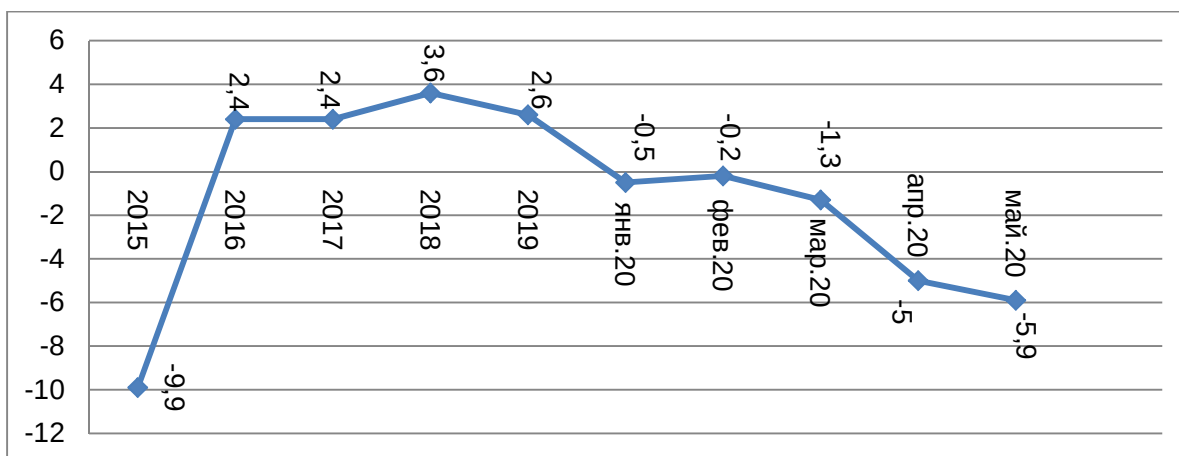

Рис. 1. Динаміка ВВП України за 2015–2020 роки

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

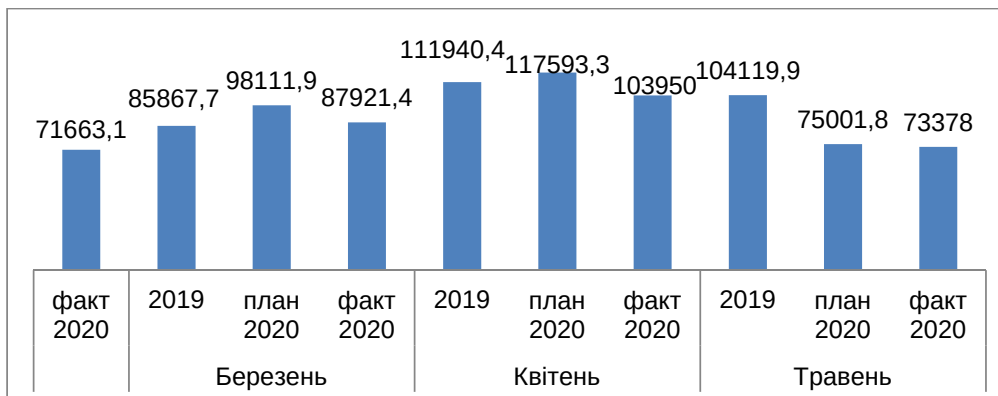

Рис. 2. Динаміка щомісячних надходжень до Державного бюджету України в 2019–2020 рр., млрд. грн.

Джерело: сформовано авторами на основі [5]

витрат на закупівлю окремих машинобудівних і металургійних товарів (зокрема, медичного обладнання, продукції військового призначення) та в сукупності призвело до ослаблення та занепаду металургії, видобутку металевих руд і машино-будування.

Поступове зникнення ажіотажу попиту на анти-септики і ліки призвело до уповільнення зростання фармацевтичної промисловості. У хімічній промисловості рецесія відновлення через падіння виробництва добрив і засобів для чищення. Повернення попиту населення на тлі поліпшення споживчих настроїв і підвищення заробітної плати, а також роботи непродовольчих магазинів та ринків привело до уповільнення спаду в роздрібній торгівлі (3,1%).

Наступним пропонуємо проаналізувати макроекономічні показники, які характеризують стан фінансового ринку України, першим з цих показників є заробітна плата (див. рис. 3).

У перші тижні карантину очікувана зарплата збільшилася з 10 тисяч до 11 тисяч гривень. Але в травні-червні впала нижче докартинного рівня. Станом на лютий 2021 заробітна плата почала повертатися до показників грудня 2019 року, що свідчить про поживлення української економіки, у зв'язку з пом'якшенням карантинних обмежень.

Наступним розглянемо динаміку індексу інфляції до та під час карантину, який характеризує зміни цін на товари та послуги, що відбувалися в Україні за період 2020–2021 рр. (див. рис. 4).

Згідно аналізу рисунка 4, ми бачимо, що індекс інфляції на період карантину в березні підвищився, у зв'язку з подорожчанням цін на необхідні продукти, але з вже з квітня 2020 почав спадати, що пояснюється закінченням жорстких карантинних обмежень. Проте з введенням нового етапу карантину 2020 індекс інфляції почав стрімко рости.

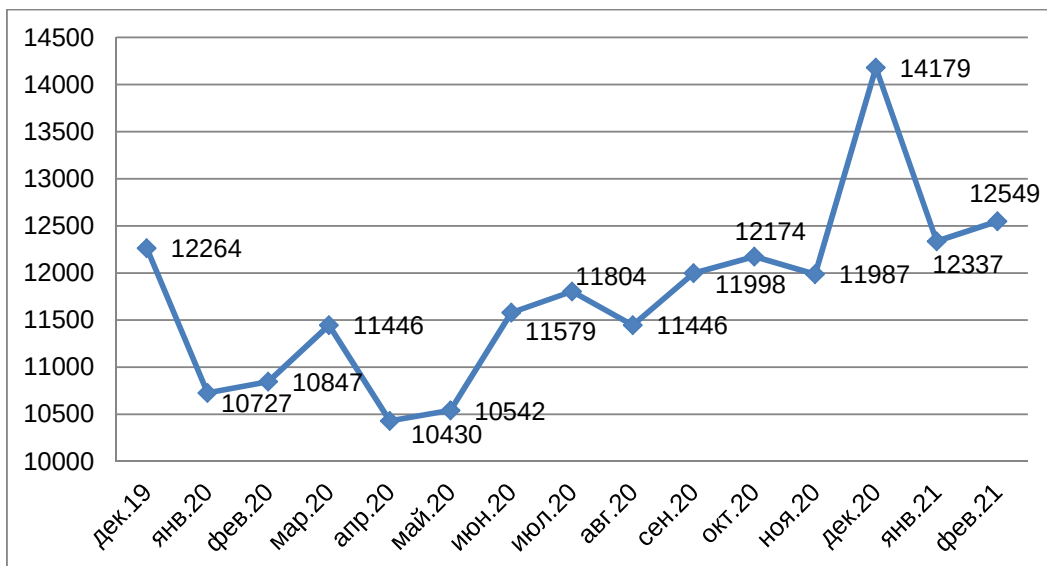

Рис. 3. Динаміка середньої заробітної плати в Україні за 2020–2021 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [6]

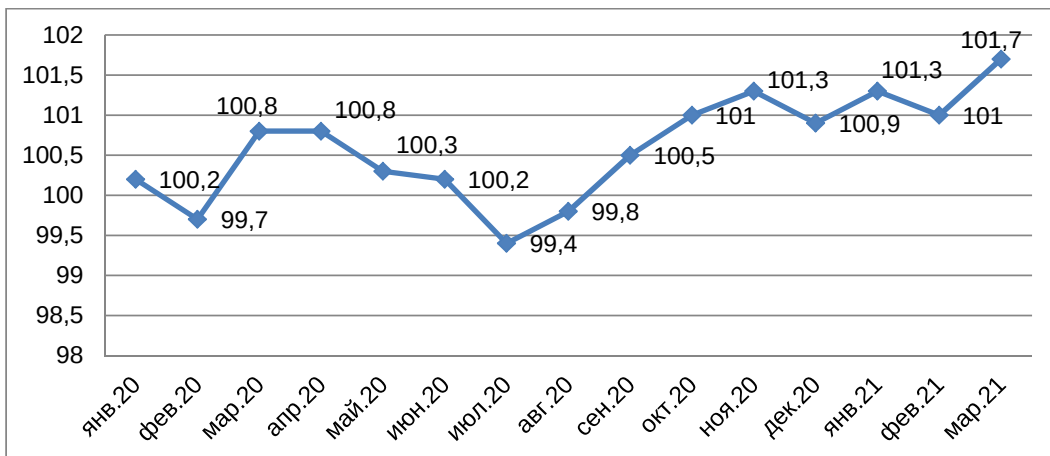

Рис. 4. Динаміка індексу інфляції в Україні за 2020–2021 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [7]

Зменшення такого фінансового показника як рівень заробітної плати та збільшення інфляції негативно впливають на купівельну спроможність громадян України, що в свою чергу прямопропорційно діє на збут підприємств, які орієнтовані на внутрішні ринки.

У зв'язку з падінням експорту через карантинні обмеження відбулося знецінення української гривні, курс якої є важливим показником фінансового ринку України. Як відомо, всі фінансові заповичення нашої держави в іноземній валюті, в основному в доларах, і знецінення національної валюти автоматично збільшує боргові зобов'язання. На основі написаного пропонуємо розглянути динаміку курсу гривні до долара (див. рис. 5).

Відповідно до даних рисунка 5, ми бачимо, що із закінченням карантину в квітні 2020 року курс долара почав падати, проте вже з червня ми можемо спостерігати його стрімке зростання, яке

відбулося через відставку голови НБУ. Наслідком цього став ріст долара на 2% в кінці липня. Наступного падіння гривня зазнала восени 2020, через відсутність траншу зі сторони МВФ та небажанням експортерів продавати валюту.

Вплив COVID-19 на динаміку курсу національної валюти України є неоднозначним, так як одного боку він знецінив гривню через зменшення траншів з боку МВФ та Європи, з іншого стимулював збут українських підприємств закордон, так як європейський ринок набагато швидше відновився та характеризувався підвищеним попитом на українську продукцію.

Нестабільний стан курсу національної валюти та нечіткі прогнози можуть призвести до переходу до знецінення гривні.

Критичність ситуації з курсом гривні показує динаміка валютних інтервенцій зі сторони НБУ (див. рис. 6).

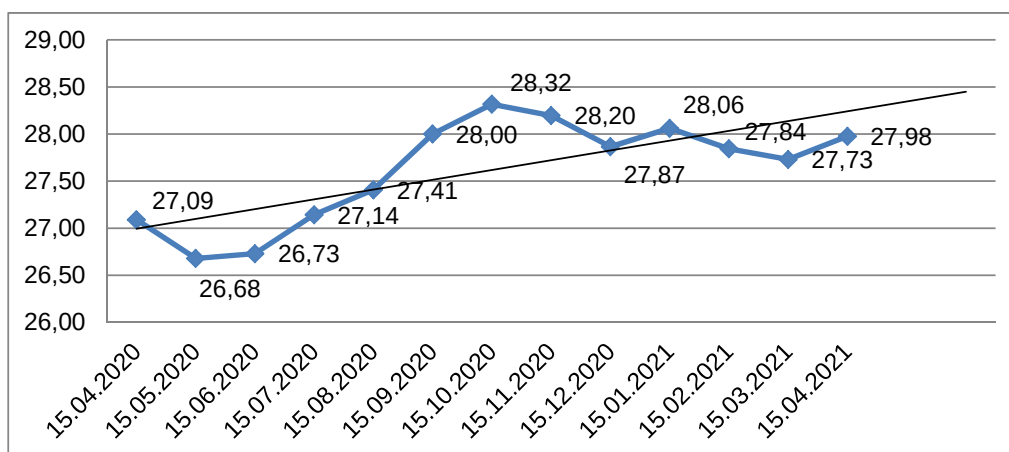

Рис. 5. Динаміка курсу гривні до долара за 2020–2021 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [8]

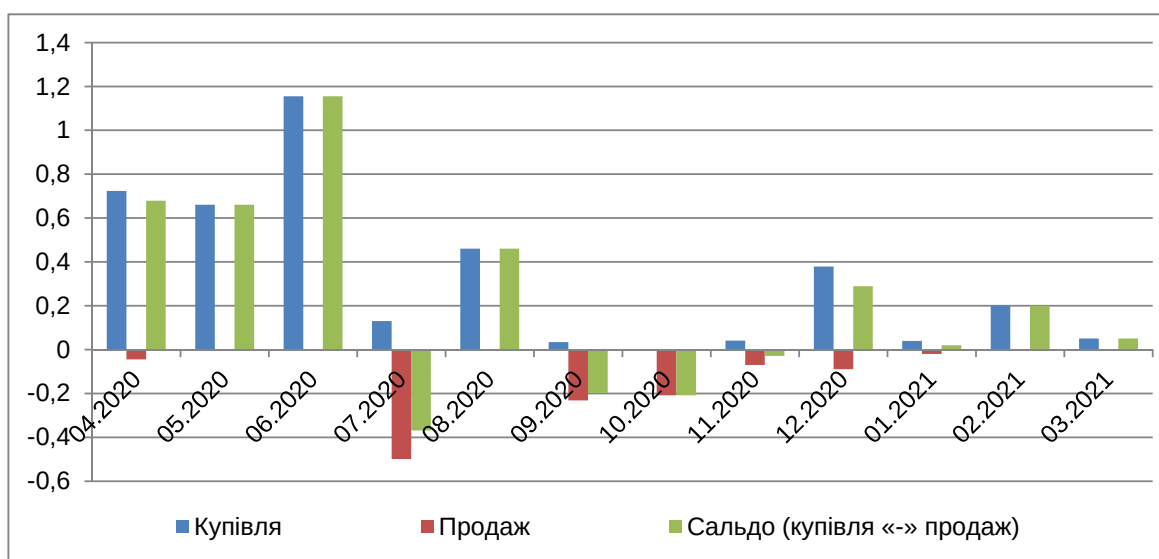

Рис. 6. Динаміка валютних інтервенцій НБУ за 2020–2021 рр., млрд дол. США в еквіваленті

Джерело: сформовано авторами на основі [9]

Аналізуючи дані рисунка 6 видно, що з липня 2020 НБУ почало продавати іноземну валюту для підтримки національного курсу гривні. В цілому за період карантину НБУ продав 1,16 млрд дол. США для того, щоб підтримати гривню.

Наступним пропонуємо проаналізувати вплив COVID-19 на випуск акцій та облігацій підприємствами України. Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів у січні-червні 2020 року, становив 52,52 млрд грн, що більше на 35,96 млрд грн порівняно з відповідним періодом 2019 року (16,57 млрд грн). У загальному, COVID-19 позитивно вплинув на випуск цінних паперів, так як підприємствам доводилося випускати цінні папери, щоб залишитися на плаву за період пандемічної кризи.

З початку січня і до закінчення жорсткого карантину у червні Комісією зареєстровано 26 випусків

акцій на суму 3,26 млрд грн (див. рис. 7). Для порівняння з тим самим періодом 2019 року обсяг випущених акцій збільшився на 186,8 млн грн.

З рисунка 7 можна помітити, що найбільша кількість акцій була випущена саме в травні, коли ще був продовжений карантин, проте були зняті жорсткі обмеження. Підприємства випускали на ринок акції, в основному, з метою збереження свого становища та отримання прибутків, які вони втратили за період карантину.

Щодо випуску облігацій, то за період з січня 2020 року по червень 2020 року було здійснено 46 випусків облігацій підприємств на суму 28 млрд грн (рис. 8), що на 25 млрд грн більше ніж у 2019 році.

Найбільшу кількість облігацій було випущено агентством автомобільних доріг України на суму 11,485 млрд грн., пайові інвестиційні фонди випустили облігації на суму 1,95 млрд грн.

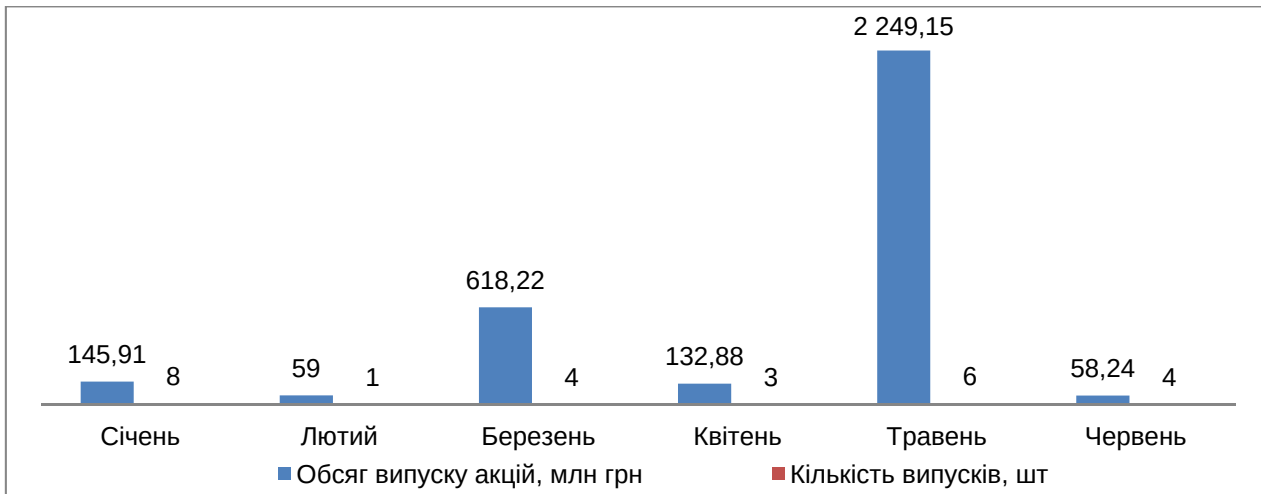

Рис. 7. Обсяг та кількість випусків акцій станом за січень-червень 2020 року

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

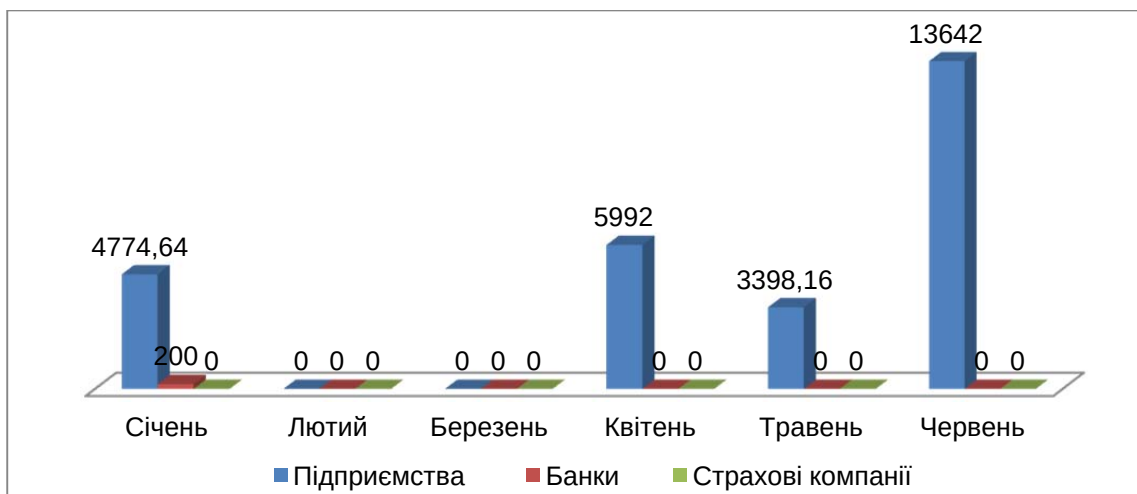

Рис. 8. Обсяг та кількість випусків облігацій підприємств станом на січень-червень 2020 р.

Джерело: сформовано авторами на основі [11]

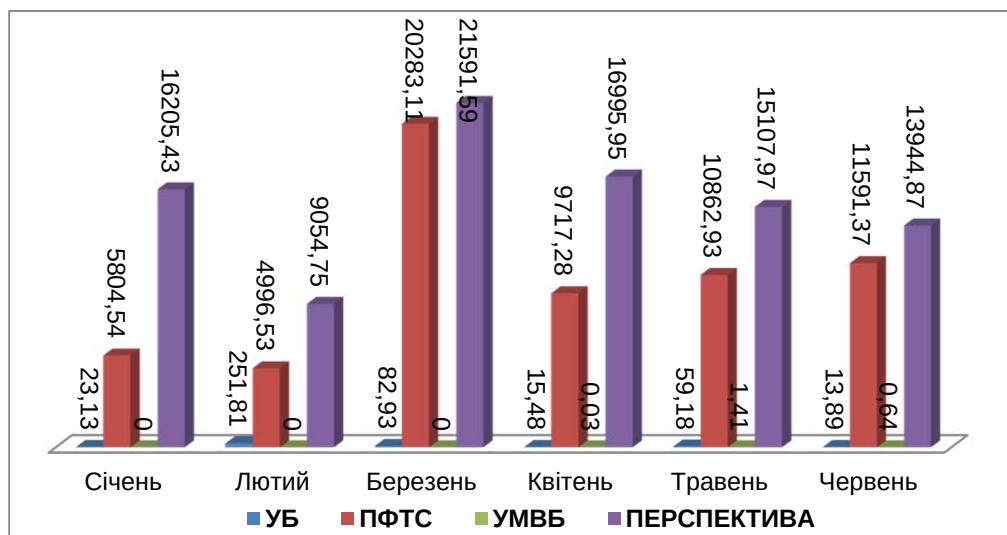

Рис. 9. Обсяг біржових контрактів з цінними паперами станом на січень-червень 2020 року, млн грн

Джерело: сформовано авторами на основі [12]

За результатами торгів за період січня-червня 2020 року обсяг біржових контрактів з цінними паперами склав 156,6 млрд грн, що на 5,47% більше ніж за період 2019 року (див. рис. 9).

Отже, на основі вище наведеного за період карантину українськими підприємствами було випущено акцій та облігацій на суму близько 30 млрд. грн, що в середньому на 5% більше ніж за аналогічний період минулого року. Так як підприємства переживали кризу, їм були потрібні кошти для відновлення, що й призвело до поживлення на фондовому ринку України.

В цілому епідемія Коронавірусу мала негативний вплив на фінансовий ринок України та залишила «чорну пляму» на економіці нашої держави. COVID-19 продовжує впливати на розвиток фінансового ринку, перш за все на показник рівня заробітної плати, курс гривні до долара та збільшення інфляції, що в підсумку матимуть негативний відбиток на купівельній спроможності громадян України.

Отже, в 2020 році припиниться трирічна тенденція зростання доходів. Побоювання з приводу другої хвилі пандемії COVID-19 стримують відновлення робіт.

Висновки з проведеного дослідження. Уряди країн усього світу вживають заходів щодо стримування економічного впливу пандемії. Вірусний спалах продовжує вражати фінансовий сектор нашої держави. І на сьогодні основним завданням уряду є вивести економіку країни з рецесії та інфляції і очевидно, що це набагато важче зробити під тиском пандемії, яка поки не закінчується.

Можна зробити висновок, що ситуація з пандемією не передбачає позитивних результатів не тільки для фінансового ринку України, але й для економіки в цілому, і якщо цей вірус і далі

продовжить розвиватися курс гривні може обвалитися. На сьогодні наслідки інфекції спричинили серйозний збій в українській економіці. У цій ситуації можна лише сподіватися на те, що український експорт буде зростати в позитивній динаміці, що дозволить нашій державі отримувати стабільні фінансові потоки у іноземній валюті та, відповідно, зміцнювати курс власної.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. COVID-19 as a Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) under the IHR, веб-сайт. URL: [\(https://extranet.who.int/sph/covid-19-public-health-emergency-international-concern-pheic-under-ihr#:~:text=UHC%20Partnership-,COVID%2D19%20as%20a%20Public%20Health%20Emergency%20of,Con%20under%20the%20IHR&text=One%20way%20the%20IHR%20tries,as%20a%20PHEIC%20\(Article%206.1\)](https://extranet.who.int/sph/covid-19-public-health-emergency-international-concern-pheic-under-ihr#:~:text=UHC%20Partnership-,COVID%2D19%20as%20a%20Public%20Health%20Emergency%20of,Con%20under%20the%20IHR&text=One%20way%20the%20IHR%20tries,as%20a%20PHEIC%20(Article%206.1)) (дата звернення: 13.04.2021).
2. За півроку українська економіка впала на 6,5%. У другому кварталі – на 11% (2020) URL: <https://www.jakda.com.ua/news/2020/08/6/663774/> (дата звернення: 13.04.2021).
3. НБУ може погіршити прогноз зниження ВВП у 2020 році щонайменше до 6% – банкіри. 2020. URL: <https://www.althoughda.com.ua/news/2020/07/21/663191/> (дата звернення: 13.04.2021).
4. МВФ знизив прогноз зниження ВВП України на 2020 рік. 2020. URL: <https://ua-news.liga.net/economics/news/mvfpogirshiv-prognoz-padinnya-vvp-ukraini-v-2020-rotsi> (дата звернення: 13.04.2021)
5. Український МІНФІН (2020) URL: <https://index.minfin.com.ua/economy> (дата звернення: 14.04.2021).
6. Середня заробітна плата по Україні за останні роки. 2020. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/ukraine> (дата звернення: 14.04.2021).
7. Індекс інфляції в Україні 2021. 2021. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата звернення: 14.04.2021).

8. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. 2021. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (дата звернення: 15.04.2021).

9. Валютні інтервенції НБУ. 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (дата звернення: 14.04.2021).

10. Випуски цінних паперів. Офіційний сайт НКЦПФР. 2020. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/issues/> (дата звернення 17.04.2021).

11. Українська Біржа. 2020. URL: <http://www.ux.ua/> (дата звернення: 17.04.2021).

12. Фондові біржі. Офіційний сайт. 2020. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/20-listopada-paku-provodity-praktikum-noviy-poryadok-skladannya-fnansovo-zvtnost-na-osnov-taksonom-ua-xbrl-msfz> (дата звернення: 17.04.2021).

13. Тобиас Адриан, Фабио Наталуччи, Кризис COVID-19 создает угрозу финансовой стабильности. 2020. URL: <https://www.imf.org/ru/News/Articles/2020/04/14/blog-gfsr-covid-19-crisis-poses-threat-to-financial-stability> (дата звернення: 12.05.2021).

14. Кисляк Руслан, Світ лихоманить: чим коронавірус загрожує економіці України. 2020. URL: <https://finclub.net/ua/analytics/svit-lykhomanyt-chym-koronavirus-zahrozhuie-ekonomitsi-ukrainy.html> (дата звернення: 12.05.2021).

15. Скоблікова Дар'я. 2020. URL: <https://femida.ua/advices/yak-vplyvatyme-koronavirus-na-investytsijnu-diyalnist-v-ukrayini/> (дата звернення: 13.05.2021).

16. Редько О.В., Гаркавенко В.О, Вплив пандемії Covid-19 на стан та перспективи розвитку міжнародного фондового ринку. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2020. URL: <https://buscaintegrada.ufrj.br/EDS/Search?lookfor=%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82%D0%B8&type=SU> (дата звернення: 12.05.2021).

REFERENCES:

1. COVID-19 as a Public Health Emergency of International Concern (PHEIC) under the IHR. Available at: [https://extranet.who.int/sph/covid-19-public-health-emergency-international-concern-pheic-under-ih#:~:text=UHC%20Partnership-,COVID%2D19%20as%20a%20Public%20Health%20Emergency%20of,Concern%20\(PHEIC\)%20under%20the%20IHR&text=One%20way%20the%20IHR%20tries,as%20a%20PHEIC%20](https://extranet.who.int/sph/covid-19-public-health-emergency-international-concern-pheic-under-ih#:~:text=UHC%20Partnership-,COVID%2D19%20as%20a%20Public%20Health%20Emergency%20of,Concern%20(PHEIC)%20under%20the%20IHR&text=One%20way%20the%20IHR%20tries,as%20a%20PHEIC%20) (accessed 13 April 2021).

2. Za pivroku ukrayins'ka ekonomika vpala na 6,5%. U druhomu kvartali – na 11% (2020). Available at: <https://www.jakda.com.ua/news/2020/08/6/663774/> (accessed 13 April 2021).

3. NBU mozhe pohirshyty prohnoz znyzhennya VVP u 2020 rotsi shchona ymenshe do 6% – bankiry. (2020) Available at: <https://www.althoughda.com.ua/news/2020/07/21/663191/> (accessed 13 April 2021).

4. MVF znyzyv prohnoz znyzhennya VVP Ukrayiny na 2020 rik (2020). Available at: <https://ua-news.liga.net/economics/news/mvfpogirshiv-prognoz-padinnya-vvp-ukraini-v-2020-rotsi> (accessed 13 April 2021).

5. Ukrayins'kyi MINFIN (2020). Available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/> (accessed 13 April 2021).

6. Serednya zarobitna plata po Ukrayini za ostanni roky. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/average/ukraina/> (accessed 14 April 2021).

7. Indeks inflyatsiyi v Ukrayini 2021 (2021). Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (accessed 14 April 2021).

8. Ofitsiyyny kurs hryvni shchodo inozemnykh valyut (2021). Available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates> (accessed 15 April 2021).

9. Valyutni interentsiyi NBU (2020) Available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (accessed 16 April 2021).

10. Vypusky tsinnykh paperiv. Ofitsiyyny sayt NKT-SPFR (2020). Available at: <https://www.nssmc.gov.ua/issues/> (accessed 17 April 2021).

11. Ukrayins'ka Birzha (2020). Available at: <http://www.ux.ua/> (accessed 17 April 2021).

12. Fondovi birzhi. Ofitsiyyny sayt (2020). Available at: <https://www.nssmc.gov.ua/20-listopada-paku-provodity-praktikum-noviy-poryadok-skladannya-fnansovo-zvtnost-na-osnov-taksonom-ua-xbrl-msfz> (accessed 17 April 2021).

13. Tobyas Adryan, Fabyo Nataluchchy, Kryzys COVID-19 sozdaet uhrozu fynansovoy stably'nosty. Available at: <https://www.imf.org/ru/News/Articles/2020/04/14/blog-gfsr-covid-19-crisis-poses-threat-to-financial-stability> (accessed 12 May 2021).

14. Kyslyak Ruslan, Svit lykhomanyt': chym koronavirus zahrozhuie ekonomitsi Ukrayiny. Available at: <https://finclub.net/ua/analytics/svit-lykhomanyt-chym-koronavirus-zahrozhuie-ekonomitsi-ukrainy.html> (accessed 12 May 2021).

15. Skoblikova Dar'ya. Available at: <https://femida.ua/advices/yak-vplyvatyme-koronavirus-na-investytsijnu-diyalnist-v-ukrayini/> (accessed 13 May 2021).

16. Red'ko O.V., Harkavenko V.O. Vplyv pandemiyi covid-19 na stan ta perspektvy rozvytku mizhnarodnoho fondovoho rynku. *Ekonomichnyy visnyk NTUU «KPI»*. Available at: <https://buscaintegrada.ufrj.br/EDS/Search?lookfor=%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%82%D0%B8&type=SU> (accessed 13 May 2021).